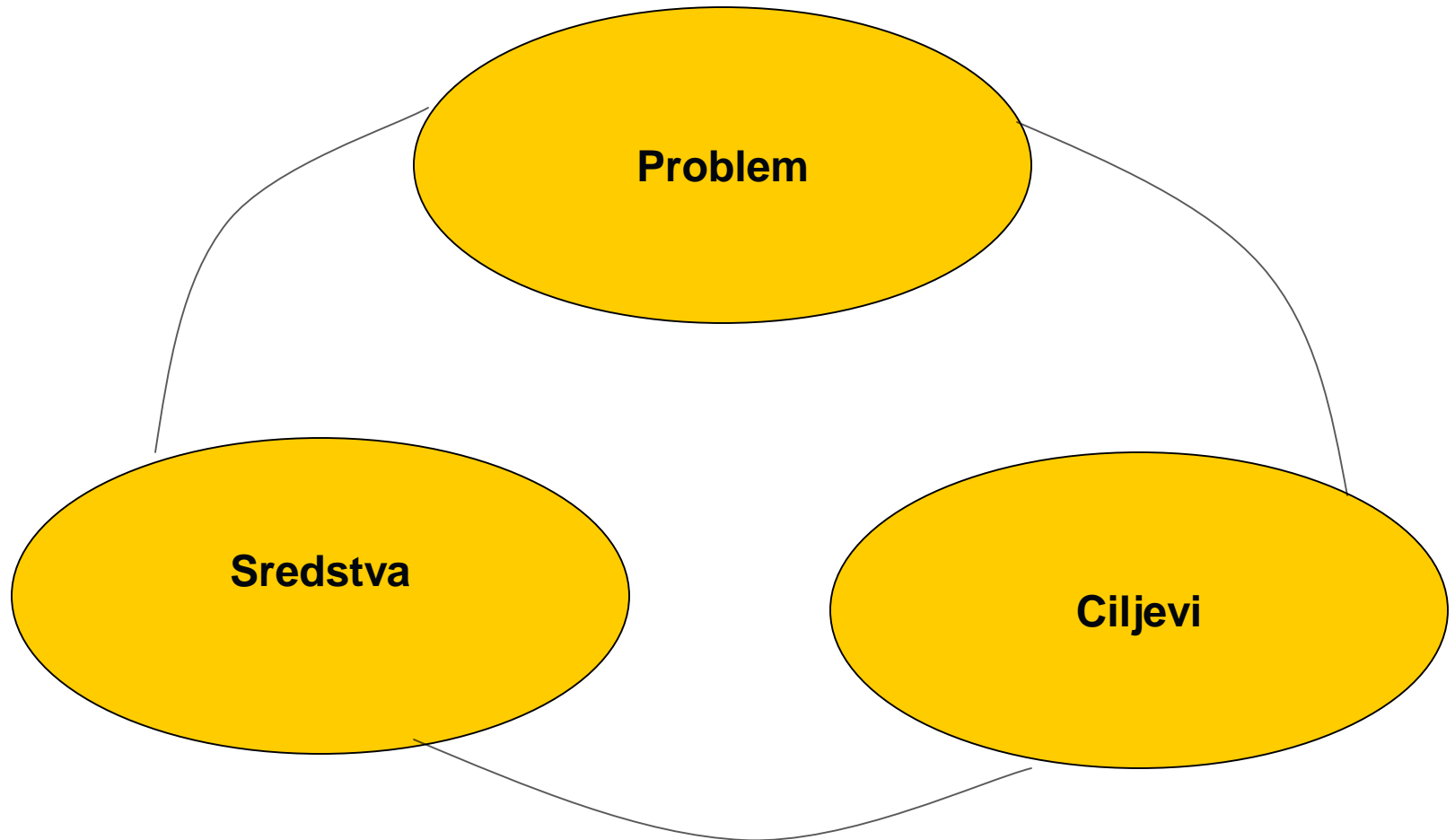

Javne politike

Policy analiza

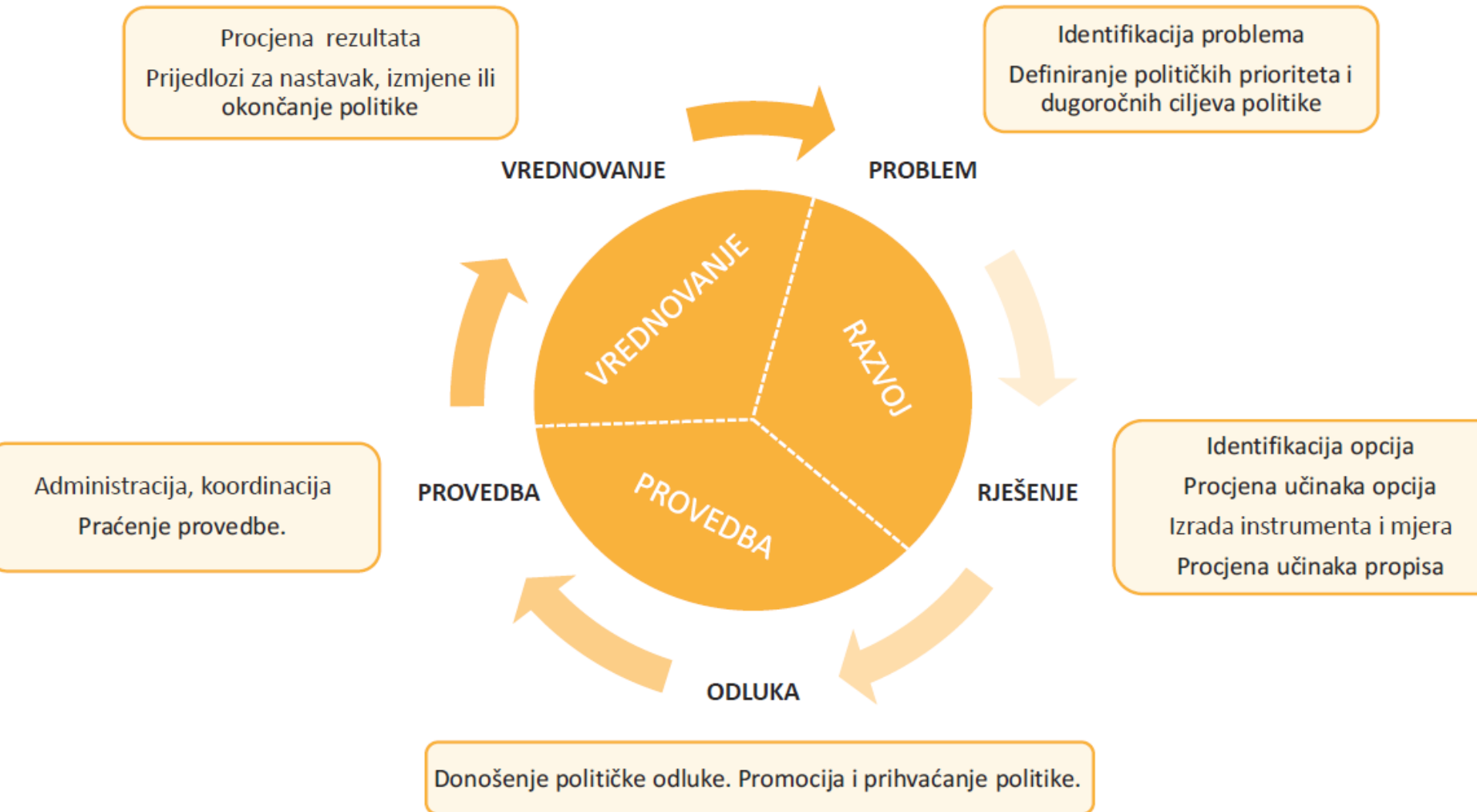
Sadržaj javne politike

Literatura

- Young, Quinn, *Writing effective public policy papers*, Open Society Institute, Local Government and Public Service Reform Initiative, Budapest, 2002, ***Pisanje delotvornih predloga za javnu praktičnu politiku – Vodič za savetnike za praktičnu politiku u zemljama Srednje i Istočne Evrope***

FAZNI MODEL JAVNIH POLITIKA

Vrste javnih politika

- **PODRUČJE**
 - socijalna, ekonomska, obrazovna, poljoprivredna, infrastrukturna, sportska, kulturna politika...
- **CILJNE GRUPE**
 - porodična politika, omladinska politika, politika prema srednjoškolcima, politika međugeneracijske solidarnosti...
- **INSTITUCIONALNI OKVIR**
 - Lokalna (JLS), regionalna, nacionalna, evropska politika...

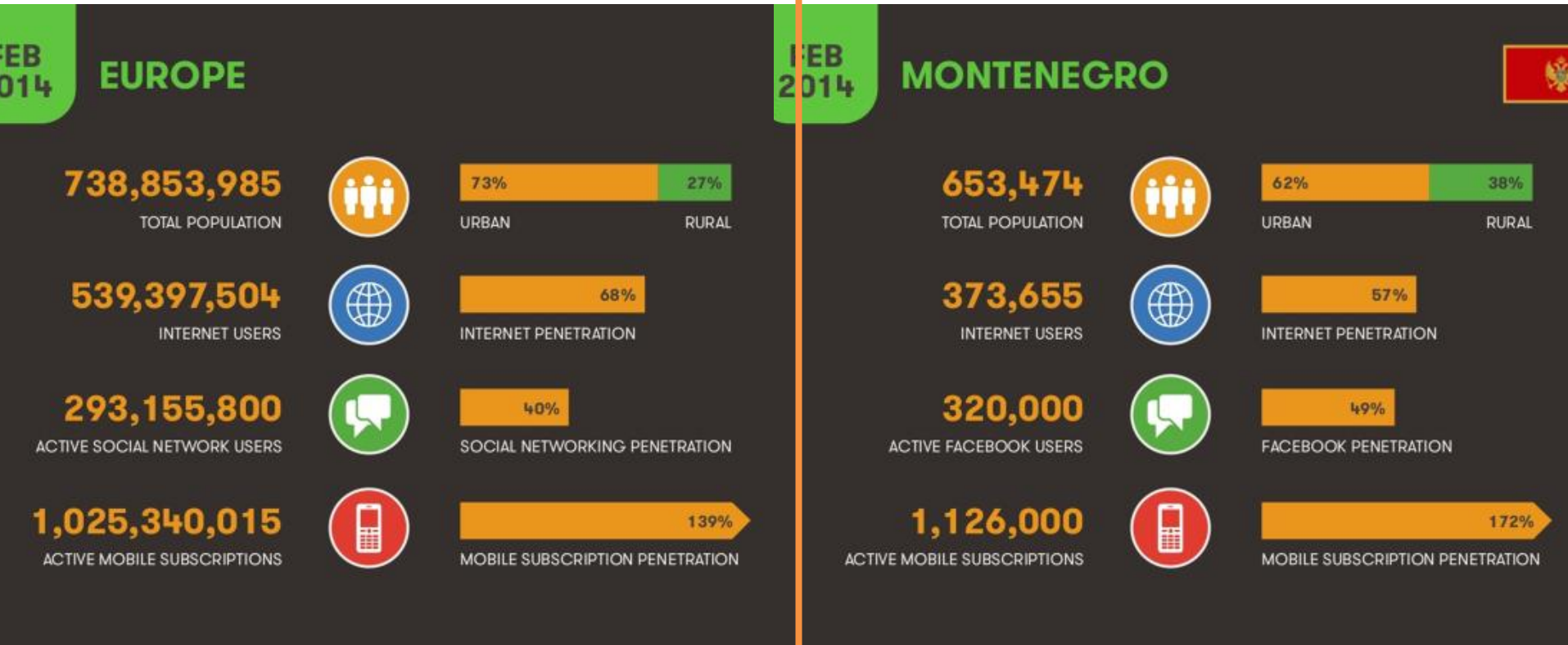
Klasifikacija - pridevska

- KLASIČNI DRŽAVNI RESORI
 - spoljna politika, odbrana, sigurnost, kaznena politika, sudska politika, politika imigracija
- EKONOMSKE POLITIKE
 - makroekonomska politika, poreska politika, politika konkurentnosti, politika zapošljavanja, politika investicija, politika razvoja MSP, politika regionalnog razvoja
- SOCIJALNE POLITIKE
 - zdravstvena politika, politika socijalne zaštite, obrazovna politika, politika rodne ravnopravnosti, porodična politika
- SEKTORSKE POLITIKE
 - poljoprivredna i ribarska politika, energetska politika, politika transporta, medijska politika, politika zaštite životne sredine
- OSTALE POLITIKE
 - kulturna politika, sportska politika, religijska politika

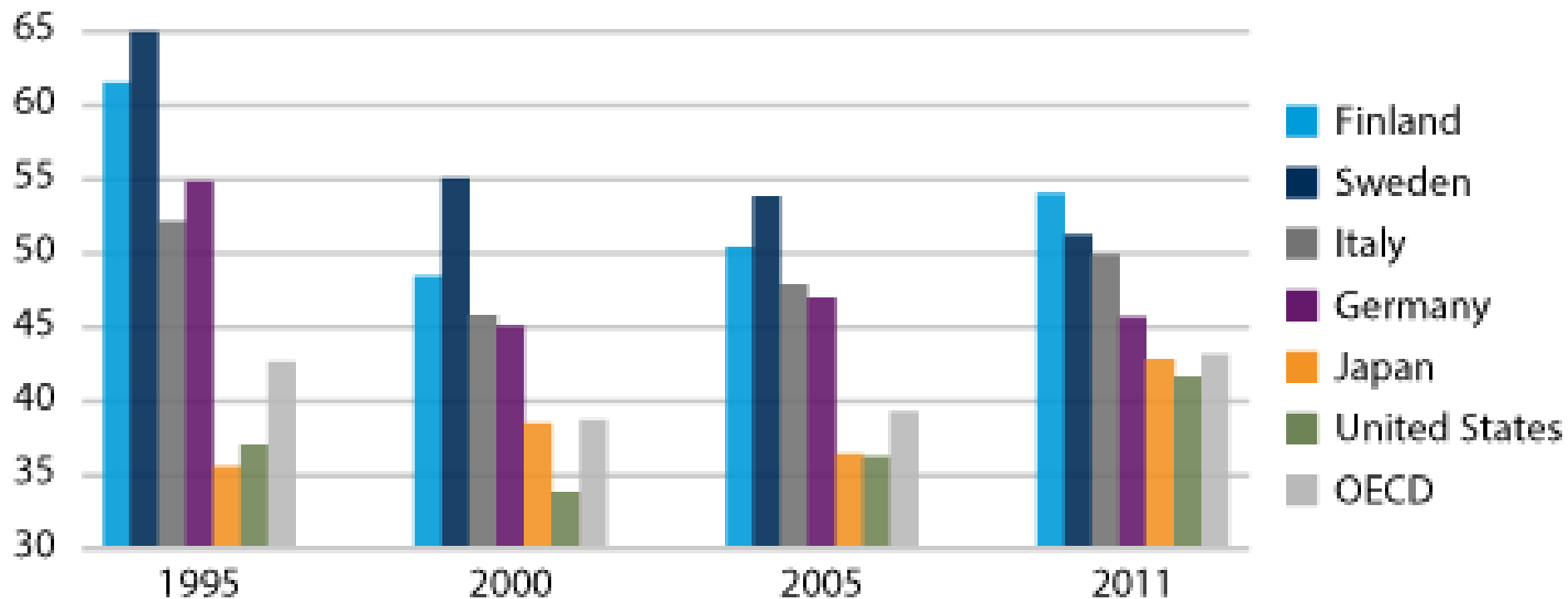
Klasifikacija instrumenata

- Regulacija
 - normiranje i sankcije
- Tržište
 - negativne eksternalije i javna dobra
- Javne finansije i javna potrošnja
 - javne usluge i servisi
- Menadžment vlasti
 - državno & privatno, JPP
- Informisanje
 - kampanje, oglašavanje, edukacija
- Vlade sve više regulišu stvari koje nije potrebno regulisati
 - Rent seeking

Komparacija

Smanjenje ukupnih javnih izdataka

General government total outlays (% of GDP)

Source: OECD

Kontekst / Okvir politike

- **Policy okvir** – široki okvir značenja unutar kojeg se nalaze/organizuju argumenti i problemi vezani uz određenu javnu politiku.
- **Politika/policy tema:**
- **REGULACIJA PUŠENJA** - mogući okviri:
 - pravo na zdravlje kao ljudsko pravo
 - zaštita privatnosti i prava na izbor kao ljudsko pravo
 - efikasno javno zdravstvo
 - zaštita životne sredine
 - prevencija društveno štetnih ponašanja
 - povećanje budžetskih prihoda kroz poreze

Primjer konteksta

- **ŽIVOT OSOBA S INVALIDITETOM**
 - Mogući okviri:
 - Zdravstveni aspekti problema
 - Socijalni aspekti problem
 - Društvena isključenost
 - Nezaposlenost invalida
 - Problem neostvarenja ljudskih prava
 - Vrste invaliditeta...
 - Statistika...

Vježba:

- O kojoj se **politici** radi?
- Koji se glavni ***policy* cilj** nastoji postići?
- Koji su **instrumenti** za ostvarenje cilja?
- O kojoj se **fazi *policy* ciklusa** radi?
- Ko su ključni **akteri**?

Na osnovu člana 12 Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija („Službeni list CG“, broj 41/18), Ministarstvo pravde, upućuje

JAVNI POZIV

građanima, stručnim i naučnim institucijama, državnim organima, strukovnim udruženjima, političkim strankama, nevladinim organizacijama, medijima i drugim zainteresovanim organima, organizacijama, udruženjima i pojedincima (zainteresovana javnost) da se uključe u postupak pripreme

NACRTA ZAKONA O

IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI OD NASILJA U PORODICI

i dostave svoje inicijative, predloge, sugestije i komentare u pisanom i elektronskom obliku Ministarstvu pravde na adresu: Podgorica, Vuka Karadžića 3, ili na e-mail: ivona.djuraskovic@mpa.gov.me.

Konsultacije zainteresovane javnosti o pripremi Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od nasilja u porodici trajaće 20 dana od dana objavljivanja ovog poziva.

Konsultacijama se obezbjeđuje informisanje najšire javnosti o planiranim aktivnostima na pripremi zakona.

Ministarstvo pravde će sve prispjele inicijative, prijedloge, sugestije i komentare razmotriti i uzeti u obzir prilikom sačinjavanja Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od nasilja u porodici.

U prilogu možete preuzeti: [Zakon o zaštiti od nasilja u porodici](#).

Na osnovu člana 12 **Uredbe** o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija („Službeni list CG“, broj 41/18), Ministarstvo pravde, upućuje

JAVNI POZIV

građanima, stručnim i naučnim institucijama, državnim organima, strukovnim udruženjima, političkim strankama, nevladinim organizacijama, medijima i drugim zainteresovanim organima, organizacijama, udruženjima i pojedincima (zainteresovana javnost) **da se uključe u postupak pripreme**

NACRTA ZAKONA O

IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI OD NASILJA U PORODICI

i dostave svoje inicijative, predloge, sugestije i komentare u pisanom i elektronskom obliku Ministarstvu pravde na adresu: Podgorica, Vuka Karadžića 3, ili na e-mail: ivona.djuraskovic@mpa.gov.me.

Konsultacije zainteresovane javnosti o pripremi Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od nasilja u porodici trajaće **20 dana** od dana objavljivanja ovog poziva.

Konsultacijama se obezbjeđuje informisanje najšire javnosti o planiranim aktivnostima na pripremi zakona.

Ministarstvo pravde će sve prispjele inicijative, prijedloge, sugestije i komentare razmotriti i uzeti u obzir prilikom sačinjavanja Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od nasilja u porodici.

U prilogu možete preuzeti: [Zakon o zaštiti od nasilja u porodici](#).

ZAKON

O ZAŠTITI OD NASILJA U PORODICI

- ("Službeni list Crne Gore",
- br. 046/10 od 06.08.2010,
- 040/11 od 08.08.2011)

I. OSNOVNE ODREDBE

II. ZAŠTITA ŽRTVE

1. Oblici i načini pružanja pomoći i zaštite

2. Zaštitne mjere

3. Postupak za određivanje zaštitnih mjera

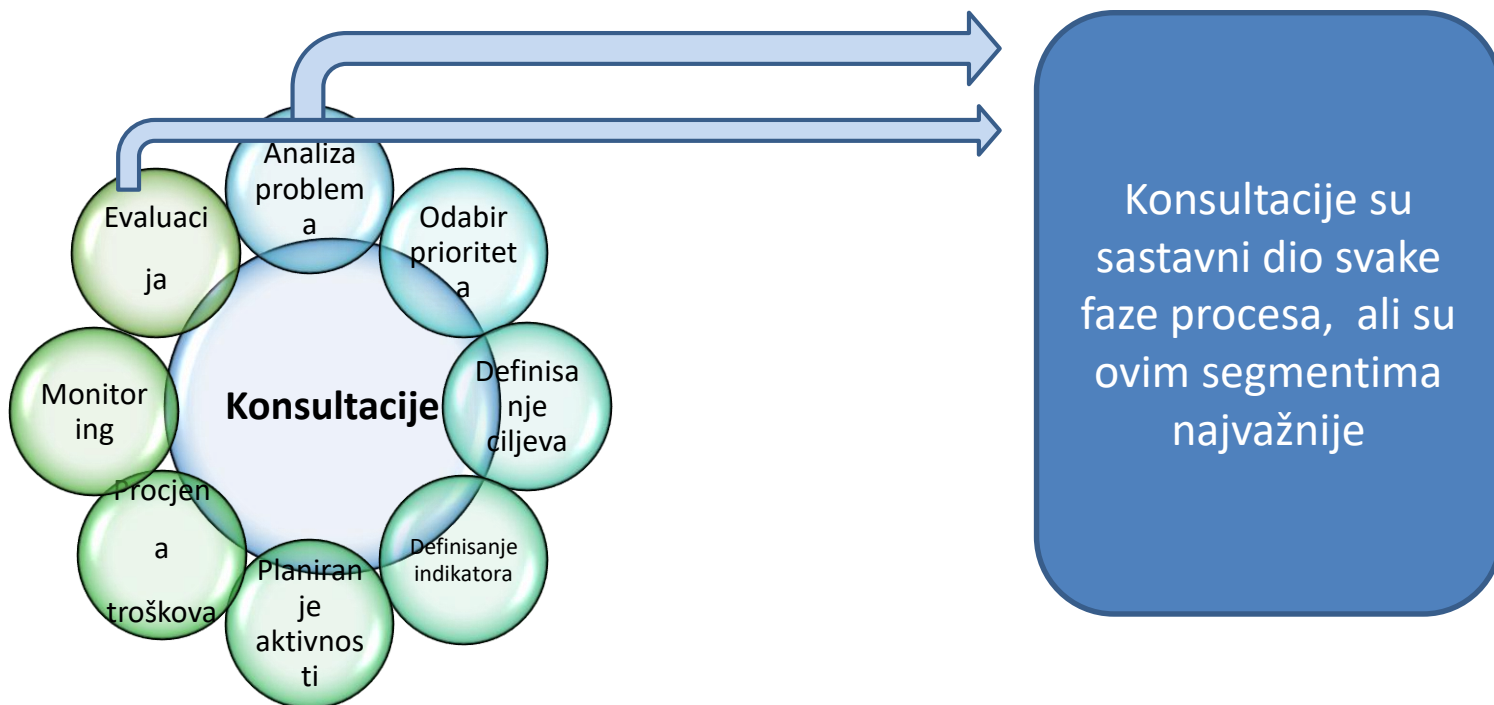
III. KAZNENE ODREDBE

IV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

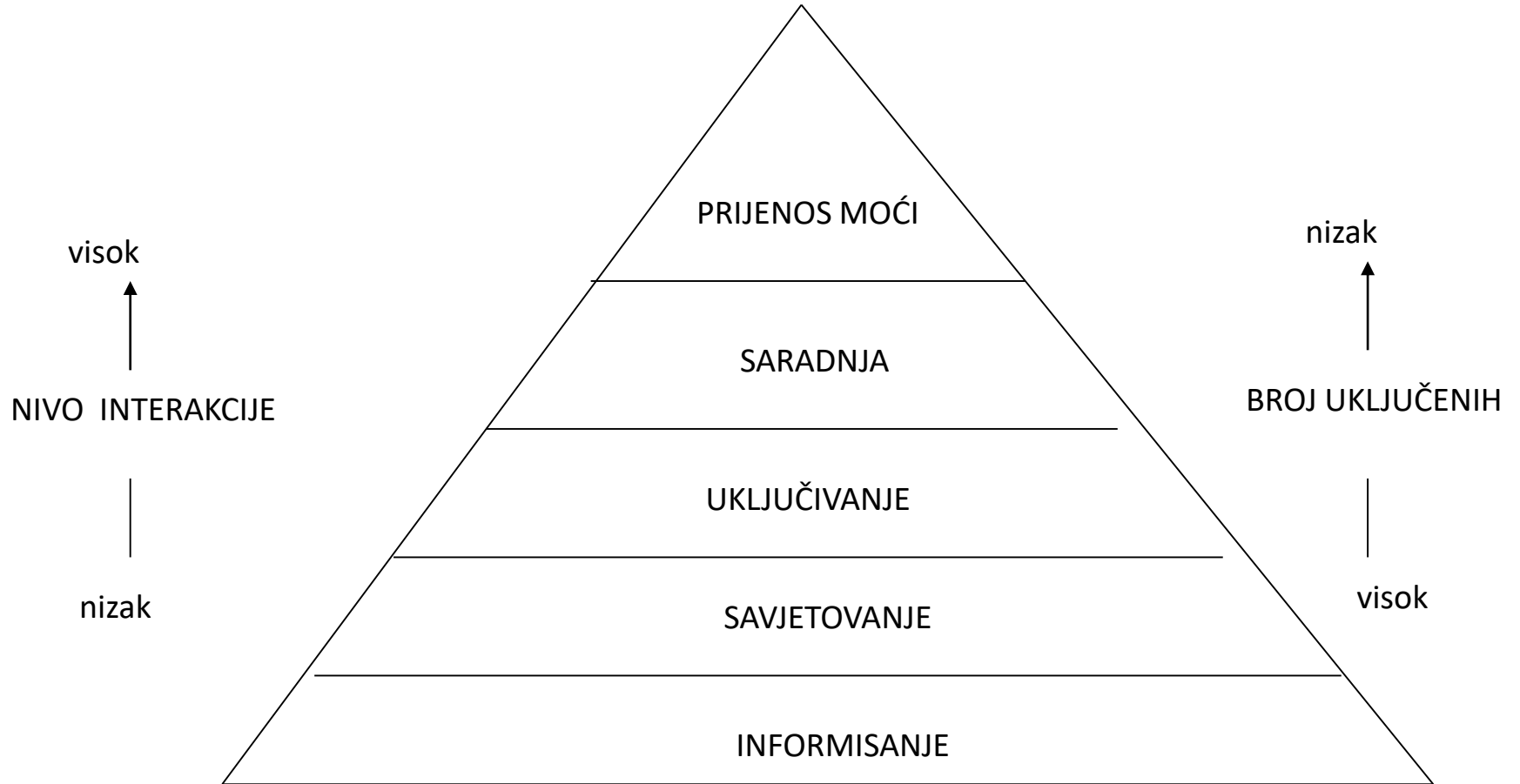
- Ukupno: 41 član

Javne rasprave - konsultacije

- Šta treba imati u vidu prije početka analize?
- Ko zaista može doprinijeti javnoj raspravi?

Nivou učešća aktera/javnosti

Konsultacije

- Preduslovi za uspjeh:
 - Sprovedena analiza aktera,
 - Definisani ciljevi konsultacija
 - Obezbijeđena sredstva za konsultativni proces
 - Transparentno organizovan proces vođen principom saradnje
 - Adekvatne metode i alati (vrijeme, prostor, primjerenost ciljnim grupama...)
 - Obezbijeđena povratna informacija konsultovanim akterima
- Proces konsultacija bi trebalo da bude integrisan u cijeli tok procesa kreiranja javne politike
- OECD/SIGMA: PAR Toolkit

Policy analiza

- Sadržaj politika
- Uticaj politika
- Proces stvaranja i razvoja politika
- Analiza politika i analiza za politike:
 - Evaluacija
 - Stvaranje politika
 - Zagovaranje procesa (*advocacy*)
 - Zagovaranje politika
- Laswell: proučavanje politike: ko dobija, šta, kada i kako

Istraživačko pitanje

- Šta želim da otkrijem? Šta već znam, ali nemam potvrdu za to? Šta želim da opovrgnem?...
- Kriterijumi za definisanje istraživačkih pitanja:
 - Relevantnost
 - Koherentnost
 - Efektivnost
 - Efikasnost
 - Održivost
 - Pravednost i jednakost

Svrha analize javnih politika

- Povećanje objektivnosti i racionalnosti u procesu političkog odlučivanja
- Podizanje povjerenja u političke institucije
- Podloga za kreiranje javnih politika utemeljenih na **dokazima i argumentima**
- *Evidence-based policy making*

Značaj *policy* analize

- Sakupljanje i interpretacija informacija koje osvjetljavaju uzroke i posljedice javnih problema
- Procjena vjerovatnih posljedica različitih *policy* opcija u rješavanju tih problema
- Djelomično nauka, djelomično vještina
- Nije formula za rješavanje problema, ali pruža važne informacije donosiocima odluka i javnosti

Analitičke metode

- Analiza dokumenata
 - Odabrati dokumente koji se analiziraju (zašto baš ti dokumenti?)
 - Kategorisati dokumente u grupe
- Drvo problema, drvo ciljeva
- RIA – Procjena učinka propisa
- Analiza stakeholdera
/aktera/sudionika/činilaca
- Komparativna analiza javnih politika

Istraživanje javnih politika

Analitički postupak		Faza <i>policy</i> ciklusa
Analiza problema i definisanje ciljeva	→	Postavljanje na agendu
<i>Ex ante</i> evaluacija – procjena učinka	→	Formulisanje opcija
Analiza aktera	→	Odlučivanje
Procjena prihvatljivosti u javnosti	→	Sprovođenje

Metode

- Analiza policy dokumenata
- Anketno istraživanje
- Intervjui sa policy akterima
- Intervjui sa zainteresiranim stranama
- Intervjui sa korisnicima
- Fokus grupe
- Statističke analize
- Analiza medijskih napisa
- Analiza troškova i koristi

Kriterijumi vrednovanja javnih politika vlada

- Stabilnost i poredak
- Materijalno bogatstvo
- Građanska prava i obaveze
- Demokratska vladavina

Poredjenja vlada: 2015

Naziv države	Broj stanovnika	Budžet za 2015. godinu	Broj potpredsjednika	Broj ministarstava	Zakon o Vladi
Crna Gora	647.073	2.16 milijardi EUR	6	17	-
Srbija	7.176.794	7.5 milijardi EUR	4	18	-
Hrvatska	4.464.844	14.5 milijardi EUR	2	20	-
Island	331.918	5 milijardi EUR	0	9	-
Slovačka	5.445.027	28.5 milijardi EUR	1	13	-
Njemačka	80.854.408	299.7 milijardi EUR	1	14	-

Analiza problema

- Šta znamo o problemu?
 - Koliko su naše informacije pouzdane?
- Ko donosi odluku o tom problemu?
- U čijoj je moći da riješi problem?
 - Zakonski okvir i ključni donosioci odluka?
- Da li se neko trenutno bavi rješavanjem tog problema? Da li je taj problem uopšte rješiv u sadašnjoj konstelaciji odnosa u zajednici?
- Da li je taj problem prioritet za zajednicu?
 - Koliko ljudi je zahvaćeno problemom?
- Kako je ovaj problem nastao?
- Ko je ugrožen problemom i koje su tačno njegove posljedice?
- Koje su prepreke i kako ih prevazići?
- Da li postoje moguće negativne posljedice ukoliko se primijeni rješenje koje se predlaže?

Policy study vs. Policy paper

Oblasti u kojima postoje razlike	Vrste političkih dokumenata	
	Studije praktične politike	Analiza praktične politike
<i>Ciljna grupa</i>	Usmeren na druge stručnjake u oblasti praktične politike	Usmeren na donosiocce odluka
<i>Usmerenost</i>	Usmeren na problem: opšte preporuke i informacije o određenom praktičnopolitičkom problemu	Usmeren na klijenta: formuliše specifičnu praktičnu politiku koju treba sprovesti u delo (implementirati)
<i>Metodologija</i>	Može da obuhvati široka primarna istraživanja	Retko obuhvata primarna istraživanja
<i>Ideje / jezik</i>	Koristi stručni jezik, tehničke izraze i žargon	Mora da bude vrlo jasan i jednostavan
<i>Dužina</i>	Sadrži do 20.000 reči	Obično nije duži od 5.000 reči

Analiza/policy paper

- Do 5.000 riječi?
 - Oko 10 strana teksta
 - Font: Times New Roman 12
 - Bez dodatnog proreda
 - Oko 30.000 karaktera sa proredom
- Policy brief
 - Do 1.500 riječi

Sadržaj policy predloga

- Naslov
- Sadržaj
- Apstrakt/Sažetak/ Rezime
- Uvod
- Opis i značaj problema
- Raspoložive političke opcije
- Zaključci i preporuke
- Dodaci
- Bibliografija
- Bilješke
- Usmjerenost na ciljanu publiku
- Jasnoća argumentacije
- Uvjerljivost argumentacije
- Konzistentnost zaključaka i preporuka s prethodno iznesenim argumentima
- Relevantnost i izvedivost preporuka
- Prohodnost teksta
- Navođenje izvora
- Primjerena dužina (10-20 stranica s proredom i fontom 12)

Policy study vs. Policy brief

- Piše se **za zainteresovane aktere** (vlade, OCD, savjetnici, lokalne vlasti, političke stranke, ali i zainteresovani građani)
- Odnos **problem-rješenje**
- **Nalazi i preporuke!!!**
- **Cilj** nije analiza podataka, već treba **uvjeriti publiku** da su date policy preporuke **najbolje rješenje** problema
- To nije samo sposobnost da se pokaže što treba učiniti, već da se **drugi uvjere da učine** ono što i sami znaju da treba učiniti
- Samostalan dokument
- Do **1500 riječi**, često i kraće
- Namijenjen **prezaposlenim ljudima**
- Obrazloženje **razloga za promjene/akciju**
- Svrha je **uvjeriti** ciljanu publiku u hitnost problema, potrebu usvajanja ponuđenog rješenja i da bude **podsticaj za djelovanje**
- Svrha je najčešće **zagovaranje** ponudjenog rješenja

Policy brief

- **Priprema:**
 - Ko su čitaoci? Zašto je za njih ova tema važna?
 - Šta policy akteri očekuju od dokumenta?
 - Šta je svrha dokumenta?
 - Ima li drugih dokumenata o istoj temi?
- Policy brief treba da:
 - Osigura dovoljno informacija da čitalac razumije problem.
 - Uvjeri čitaoca da se problem mora rješavati hitno.
 - Pružiti informacije o alternativama (objektivno i kratko).
 - Pruži dokaze za podršku jednoj opciji (uz kratke argumente).
 - Podstakne čitaoca da donese odluku.

CAN YOU COME BACK WITH THAT
3 YEAR STUDY SUMMARISED IN SIX
BULLET POINTS IN POWERPOINT

„Napisao bih kraće pismo, ali nisam imao vremena“

Blez Paskal

Javno zalaganje - advocacy

- Pravila uspešnog javnog zalaganja:
 - Postaviti jasan cilj;
 - Definirati ciljne grupe;
 - Slati kratke prijemčive poruke;
 - Dobro planirati;
 - Dati jasna uputstva saradnicima;
 - Iznositi argumente o tome zašto je ova aktivnost važna baš sada;
 - Uskladiti plan i taktiku sa ciljnom grupom;
 - Pažljivo izračunati troškove;
 - Koristiti priznate stručnjake kada je to potrebno...
- Izvor: InTER

Analiza medijskih sadržaja

- Zadatak: analizirati dva teksta iz medija:
- O kojoj se politici radi?
- Koji se glavni *policy cilj* nastoji postići?
- Koji se *instrumenti* za ostvarenje cilja spominju u članku?
- O kojoj se *policy fazi* radi?
- Koji se *akteri* spominju u članku?

Komunikacija

? Empatija ?

